

POSUDEK VEDOUcíHO PÍSEMNE KVALIFIKAČNÍ bakalářské PRÁCE

Název práce: BURNOUT
Autor/ka práce: Michal Sikora
Studijní program: Herectví alternativního a loutkového divadla
Typ studijního programu: bakalářský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Michal Sikora ve své práci zkoumá současné podoby syndromu vyhoření v případech divadelních herců a režisérů na poli českého divadla, zaměřuje se zejména na analýzu možných příčin vedoucích k rozvoji tohoto jevu a hledá cesty, jak propuknutí syndromu pokud možno předejít. Téma je vymezeno jasně a srozumitelně, osobní motivace k bádání právě v této sféře je zcela zřetelná a nezpochybnitelná, předestřený cíl je naplněn na mnohem více než 100 %.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Syndrom vyhoření je v českém prostředí bohužel vysoce aktuálním, alarmujícím tématem, který soustavně ohrožuje v podstatě úplně všechny jedince, kteří se v současnosti rozhodnou věnovat divadelní činnosti. Metodologie je relevantní: sestává z autoetnografického výzkumu a vedení původních autentických osobních rozhovorů s vybranými respondenty, jejichž skladba je poměrně pestrá (Jan Frič, Janka Ryšánek Schmiedtová, Viktorie Vášová, Michal Hába, Štěpán Gajdoš, Martin Sládeček, Lenka Dombrovská, Anežka Šťastná, Markéta Matulová, Ondřej Vyhliďal).

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Otázky spojené s hrozbou vyhoření jsou v českém divadle v posledních letech už konečně veřejně otevírány – mj. inscenace *Burnout aneb Vyhoř!* (2019), která vznikla v režii Jana Friče v A Studiu Rubín, nerůstový dopis ministru kultury (2022), několik čísel časopisu *CEDIT* (např. nerůst, péče, iniciativa), diskuse v Národním divadle z cyklu *ND Talks: Inventura* věnovaná reflexi pracovních podmínek v divadlech (2022). Pokud je mi ovšem známo, podobně rozsáhlá, odborná a komplexní práce věnovaná fenoménu burnout s vazbou na český divadelní kontext dosud nevznikla.

Logická stavba a členění práce:

Práce je strukturována logicky a přehledně, členění kapitol je smysluplné a navíc i „dramaturgicky“ pozoruhodné (částečně opisuje průběh požáru, nese dramatický potenciál).

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Práce splňuje předepsané požadavky na formální úpravu, rozsah činí 58 normostran hlavního textu bez poznámek pod čarou a dalších 51 normostran původních rozhovorů v příloze.

Práce s informačními zdroji:

Diplomant pracuje s relevantními zdroji z oblasti divadelní teorie i praxe, psychologie, sociologie atp., výklad má mnoho vrstev. Citované pasáže jsou důsledně ozdrojovány.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Po jazykové, stylistické i terminologické stránce práce zcela odpovídá předepsaným nárokům.

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses:

Podobnost s nalezenými dokumenty činí pouhých 4 %, všechny shodné pasáže jsou citovány.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Michal Sikora si pro své bádání zvolil vysoce aktuální (a doslova palčivé) téma, jehož intenzivní autoetnografický výzkum je navíc náročný nejen po odborné stránce, ale i po stránce čistě osobní. S rostoucím množstvím shromažďovaných, komparovaných a postupně kontextualizovaných faktů, která jsou navíc průběžně podporována konkrétními autentickými příklady z praxe současných divadelních tvůrců, narůstá i nevyhnutelná, postupně rostoucí úzkost, před níž nelze zavřít oči. Diplomantova bakalářská práce nasvědčuje současným pracovním podmínkám v české divadelní praxi neúprosně, bez romantizujícího idylického oparu, v jasných konturách. Skutečnost, že právě vysoká motivace, odhodlání a euforický „zážeh“ pro profesní seberealizaci v divadelním prostředí může vést k o to snazšímu a prudšímu rozvoji syndromu burnout působí téměř wertherovsky. Práce je kromě vyčerpávajícího množství psychologických faktů proplétána také mnoha osobními příběhy, z nichž nejzřetelněji vystupuje dobře známý případ režiséra Jana Friče. Ten ve svém příspěvku na sociální síti Facebook publikovaném 26. 2. 2023 veřejně oznámil, že vzhledem k nepříznivým pracovním podmínkám v českém divadelním provozu na nějaký čas přerušuje svoji tvůrčí činnost. „Kvantita není kvalita. Je to neudržitelné. Takže, abych měl na nájem, od září hledám na čas práci mimo obor divadelní režie,“ uvedl. Diplomant v této souvislosti navrhuje, že jednou z možností, jak se syndromu vyhoření vyhnout, je „zastavit se na chvíli a položit si otázku: ‚Co mohu změnit?‘ Tato otázka nemusí být jen rétorická, ale může poskytnout cennou cestu k sebereflexi a k následujícímu možnému řešení“ (s. 44). Přesně tuto strategii diplomant volí i při svém psaní: ohledává příčiny, které k vyhoření vedou, postupuje systematicky po jednotlivých fázích a pomyslně si sám pro sebe „zastavuje“ onu chvíli před samotným propuknutím syndromu, aby si ji mohl důkladně a ze všech stran prohlédnout. Ukazuje se přitom, že míra ovlivnitelnosti příčin vyhoření není z perspektivy jedince vždy tak úplně závažná: čas pracovní i čas osobní se v divadelní praxi slévají, platové podmínky v českých divadlech jsou neudržitelné, přetrvávající genderové diskrepance v odměňování jsou šokující, legislativní zakotvení statusu umělce se zatím nekoná). Bakalářská práce může nicméně svojí komplexností a čtivostí pomoci udržet tuto debatu otevřenou a živou.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Uvažujete o nějaké formě veřejné performativní realizace vzniklého materiálu či jeho části?

Doporučení práce k obhajobě:	Práci k obhajobě doporučuji.
Navrhovaná klasifikace:	A
Datum vypracování posudku:	6. 9. 2023

Mgr. Karolina Plicková, Ph.D.

Jméno vedoucího práce

.....

6. 9. 2023 podpis